

HECE

328

NİSAN 2024

HECE

AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-210X

Yıl: 28 Sayı: 328

Nisan 2024 (Her ayın birinde yayımlanır.)

Yayın Türü: Ulusal

Hece Yayıncılık Ltd. Şti. Adına Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Ömer Faruk Ergezen

Yayın Kurulu

Âtîf Bedir, Eyyüp Akyüz, Faruk Uysal, Hatice Bildirici,
İbrahim Demirci, Özlem Güner

Yönetim Yeri

Konur Sk. No: 39/1 Kızılay/Ankara

İletişim

Tel: (312) 419 69 13 Fax: (312) 419 69 14

www.hece.com.tr

e-mail: hece@hece.com.tr, bilgi@hece.com.tr

 twitter.com/hecedergi

 facebook.com/hecedergisi

Son Okuma: İbrahim Demirci, Hatice Bildirici

Teknik Hazırlık: Hece

Kapak: www.sarakusta.com.tr

Baskı: Emsal Matbaa Tanıtım Hizmetleri San ve Tic.Ltd.Şti.
Bahçekapı Mah. 2477.Cadde. No:6 Etimesgut/Ankara

Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

2024 Abonelik Bedeli:

Hece Dergisi: 1.900 TL

Heceöykü: 780 TL

Hece Dergisi+Heceöykü: 2.490 TL

Hece Dergisi Kurumsal: 4.208 TL

Heceöykü Kurumsal: 2.419 TL

(2024 Yılı Dergi Aboneliğine 2024 Özel Sayıları Dâhildir)

Posta Çeki: 149582

Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

İlkelerimize uymayan ilanlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 31.03. 2024

İÇİNDEKİLER

4 İLLÜSTRASYON

Zeynep Hilal Özder, "Post-Truth", 4

5 EŞİK

İbrahim Demirci / Gerçeğin Kendisi, Ötesi ve Berisi / 5

6 ŞİİR

İhsan Deniz, Kabir Azabı, 6 / Faruk Uysal, Dedem Korkut, 7 / Mustafa Köneçoğlu, Son Kuğu, 9 / Ahmet Edip Başaran, Kan Ağacı, 10 / Eyyüp Akyüz, İkna, 11 / Said Yavuz, Osmanlı Çeşmeleri Kasidesi, 12 / Sinan Davulcu, Masal Yontucusu, 13 / Ayşe Çelikkaya, Yarından Önce Dünden Sonra, 14 / Emre Demir, Yahudi Bir Tırpan, 15 / Burhan Tuz, Seni Bilmen Kumaşı, 16 / Emre Öztürk, Hepsini Boğ, 17 /

19 DOSYA: POST-TRUTH HAKKINDA KONUŞMALIYIZ!

Ed. Ahmet Melih Karauğuz / Sunuş, Teknoloji, Politika ve Hakikat: Post-Truth Çağının Analizi, 20 / Osman Süreyya, Tarihin Bükülmesi yahut İhtiyaç Olunan Gerçeklik, 32 / Peyami Safa Gülay, Doksa'dan Ekran: Kandırıldık mı, Kandık mı? 37 / Mustafa Selman Tosun, Hakikat Bağlamında İslam

Felsefesi ve Post-Truth -Hakikatin Zorunluluğu Yalanın İmkânı, 42 / Ali Necip Erdoğan, Hakikat Sonrasında Adalet, 47 / Lee McIntyre, Hakikat Yıkıcıları, 56 / Özlem Güner, Lee McIntyre'in *Hakikat-Sonrası*'na Dair, 58 / Lee McIntyre ile Post-Truth Kavramının Seyri ve Dünyadaki Yansımaları Üzerine Söyleşi, Konuşan: Ahmet Melih Karauğuz, 61 / Nurullah Şaz, Post-Jewstruth, 66 / Hatice Bildirici, Post-Truth Sinemalarda, 69 / Ali Berkay, Gerçekliğin Yeniden İnşası, 73 / Bülent Özçelik ile *Yürü Bir Gerçeğe* Kitabı Odağında Post-Truth Kavramı Üzerine, Konuşan: Ahmet Melih Karauğuz, 79

84 KUR'AN: HERKESE İNEN KİTAP

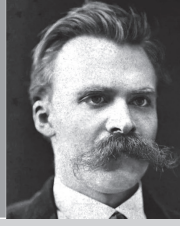
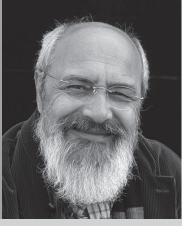
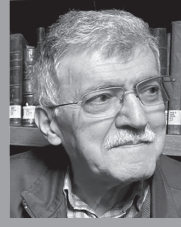
Çeviren: Cahit Koytak, 84

88 EDEBİYAT GÜNDEMİ

Hazırlayan: Feyza Demir, 88

92 SÖYLEŞİ

Ali Haydar Haksal ile Şiiri Üzerine, Konuşan: Ayşe Altıntaş, 92

98 ÜVEYİKLERİN KANAT VURUŞU

Âtîf Bedir, *Bir Masal Aşkı*, 98

84 GEÇMİŞTEN GELEN

İbrahim Demirci, Cemil Meriç'in Unuttuğu Yazılar, 101

111 YAKIN BAKIŞ

Aziz Kağan Güneş ile *Gök Yankısı Üzerine*, Konuşan: Bilal Can, 111 / Ethem Erdoğan, *Gök Yankısı'nın Ekseni*, 116 / Tuba Dere ile Söyleşi: *Emret Güzelim İstediyin Şarkıyı Emret*, Konuşan: Aslıhan Keleş Kurtoğlu, 121 / Aslıhan Keleş Kurtoğlu, Dinle Sözden: *Emret Güzelim İstediyin Şarkıyı Emret*, 124

127 YAZIYA NİÇİN VE NASIL

BAŞLADINIZ?

Özlem Metin, Her Şeye Rağmen, 127

130 BAŞKA BAKIŞ

Mehmet Solak, Şiir Nerelidir?, 130

132 YAZI

Mustafa Kara Oruç, Ziya Gökalp'in Bir Şiiri, 132

133 BİR ROMAN HAKKINDA

M. Hakan Türkçapar, *Kırmızı Saçlı Kadın: Baba ve Oğul'un Karanlık Öyküsü II*, 133 / G. Senem Kıcıman, *Nitelikli Bir Serzeniş: Sarsıntı*, 140

143 YAZI

Nesrin Çoruh, Ethem Baran'dan Okuruna Sürpriz Bir Roman: *Köhne*, 143

147 DENEME

Nuray Alper, İki Kitap Arasında: Eleştirel Bir Düşünce Pratiği, 147

153 PORTRE

Mehmet Aycı, Devlet Ana, 153

153 YAZI

Mesut Bilginer, "Oysa Herkes Öldürür Sevdiğini", 153

154 KİTAPLIK

Zeynep Sati Yalçın, Oğuz Atay Anlatılarında *Bağlam-Sızlık*, 154 / Vural Kaya, Kuşlara Saatini Ayarlayan Çocuk Şiirleri, 158

POST-TRUTH

İllüstrasyon: Zeynep Hilal Özder

İbrahim Demirci

GERÇEĞİN KENDİSİ, ÖTESİ VE BERİSİ

Hece'nin bu sayısında post-truth kavramını tanımaya, tanıtmaya ve tartışmaya çalışan bir dosya yer alıyor. Okuyucularımız dosyanın düşünsel ağırlığıyla yorulmadan önce mizah bahçesinden bir gül değilse de bir karanfil koklasalar yahut zakkum pembesi temaşa etseler fena olmaz diye düşündüm.

“Pazartesi ve Perşembe günleri neşrolunur milliyetperver mizah gazetesi *Akba-ba*”nın 1 Kânunuevvel 1336 (1923) tarihli 105. sayısının 5. sayfasının 2. sütunundan aktarıyorum:

İrticaa Karşı

Tanin gazetesinde okunduğuna göre İstanbul'da havaların iyi gitmesinden dolayı Eyüp Sultan civarındaki bostanlarda badem ve erik ağaçlarının çiçek açıp meyve vermeğe başladıkları hattâ eriklerden birçoğunun fındık cesame-tinde büyüdüğü Ankara'da bir hayli kıylükaali mucib olmuş ve Antalya mebusu Hamdullah Subhi Bey'le, Saruhan mebusu Vâsıf Beyler, dün Hâkimiyet ile neşrettikleri müşterek bir makalede işbu erik ve badem ağaçlarının, kânunuevvel geldiği hâlde hâlâ gözleri geride olduğundan mürtecilikle itham olunarak derhâl İstiklâl Mahkemesine tevdilerini talep etmiş-lerse de İstanbul'dan Ziraat Mütihazası Cevad Rüşdü imzasıyla gelen bir telgrafnamede bu fikrin doğru olmadığı ve bu ağaçların mürteci olmayıp bilakis gayet teceddüd ve terakkiperver oldukları, hattâ nisanı beklemeden böyle acul bir hâlde meyve vermeleri buna bir delil olacağı bildirilmiştir.

İhsan Deniz

KABİR AZABI

Bütün sirenler sustu. Belediye
susmadı! Tıpkı 6 Şubat sonrası..
Tıpkı 6 Şubat sonrası Ramazanı gibi..
Kalbini paraya yatırmış soytarılar..
Eğlendirdiler henüz kırkı geçmeyen
ölümlerin ardından halkı.
Sakin, sessiz bir Ramazan.. Hayır,
olmadı!

Tiksindim belediye afişlerinden..

7 Ekim dikenli telleri.. Kan
damlayan beyaz kefenler kapladı etrafı. Yolumuz
hiçbir yere çıkmaz artık, yörünge dağıldı. Dağılmadı
belediye, belediye susmadı. Ramazan geldi belediye
başladı. Birtakım hokkabazlar, lâf cambazları, ucuz
şarkıcılar, dinî arabesk, hepsini doldurdu belediye
halkın arasına yine.
Açlık kol gezerken Gazze'de, şehitlerin kanı
kurumamışken hüznü bir Ramazan
yaşatmadı bu yıl da belediye.
Oruç tutanlar, tutmayanlar marifet bildi eğlenmeyi.

ZEYL

Ne olacak, dikenli tel satan da var, döviz
kazandıran da memlekette. Mamur
ve müreffeh olacağız.
Roger Waters kadar olamayacağız.

Faruk Uysal

DEDEM KORKUT

Dedem Korkut evvel kişisi Oğuz'un, tam bilicisi
gaipten haber eder, ne söylese olur
Hak Teala onun gönlüne ilham eder
men dahi ozanım bilirim bu işi
kendi dilimden yazmam, günden tünden
gönlüme düşen fırça darbelerinden aparırım şiiri.

ama men heç Oğuz zamanın yaşamadım
ne Üçoklardan kız kaçırdım
ne Bozoklarla şarap bardağı tokuşturdum
Dedem Korkut men seni ak kâğıda kara yazı okudum
sen boy boyladın, soy soyladın
yazan kim men onu bilebilmedim.

bir Türkmen kızı kaçırdım
o taraftan bakınca benzer kaza
bu taraftan bakınca selvinaza
Ayşe Fatma soyudur, evimin dayağı odur
isterdim toyuma geleydin
görklü Muhammed adına bir ulu alkış edeydin.

yeri gelmişken O'nun adını ululayalım
O ki Mahmut'dur Muhammed'dir Ahmed'dir
üstünde hep bir bulut oluptur rahmetten
bir sözü Ahit'ten öteki sözü sevgiden merhametten
yağmurların altında yürüse ıslanmaz
ne söylesek sözümüz Süleyman Çelebi'yi geçebilmez.

sen baş keseni, kan dökeni yiğit sanırsın
men yokum baş kesmede kan dökmede
hüner aç doyurmada, yalnızca donatmada
borçtan kurtarmada borçluyu
hem adı güzel Muhammed dahi böyle buyurdu.

Korkut Dedem isterdim yazıcın men olaydım
senin ulu adına ulaşan bir yazı döktüreydim
her nesil okusun kendince nasiplensin
bu aksakal sözü deyu heç kimse burun kıvrımasın
çağlar geçtikçe büyüyüp serpilsin senin sözün.

ata adını yürütmeyen oğul hoyrat olurmuş
men seni bildim, çok dil çözdüm
Hak Teala şahit
nice alkış ederim senin için ellerim havada
adını yürütürüm arşa gemiler kalkan şu çağda.

Mustafa Koneçođlu

SON KUĞU

Gürültüsüz yaşadın yeknesak ve ağrılı
terk edilmiş evler gibi çivi dahi tutmayan
sızlayan sadece kalbindi diğerlerinin adı...
kara haberlerin vardı kana çabuk karışan

Hasarı azaltmak ve atlatmak bir günü daha
bunun adı ölümcül hastaya acil bir can aramak
bu taşrayı başkent diye göğsüne kim bıraktı
artık telafi eder mi senin için yaşamak

Her gün göndere çektiđin řu eşsiz yenilgiler
paralı askerler hayalet avcıları tek gözlü korsanlar
söyle, ömrünü son kuğuya adanmış bir şarkının
üzerinden, kendi cesedinden başka ne çıkar

Dünyayı kendinle mi toplasan yoksa çıkarsan
geliyor gibi mi yapsan dađlara darılmaktan
alıp kabul ettiđin řu hayat bir dost ateři
ve gülün eli çok ağır: kanatıyor durmadan

Ahmet Edip Başaran

KAN AĞACI

Herkesin kanında ölüme bir epigraf yazılıdır
Meyvesini döke döke serpilip büyüyen günler
Bir yaprağa sarılmış zaman, iki mendil, üç çiçek.

Bekleme yapmayın ilerleyin derken, otobüs son durakta
Aldanma ki şair sözü elbette yalan değildir
Çünkü yürüdüğü gibi durulmaz şiir: iki ters bir düz.

Ben tün deyince dün anlayan kabartma kulaklar çağı
Dedem Yunus'un zamanında geceler bir kan-dil çağı
Okunduğu gibi yazılan o güzelim Türkçenin kan ağacı.

Uçsuz bucaksız can ormanında kopan bir fırtına
Dinle! Günde 250 bin âdem iniyormuş yeryüzüne
Hey gidi güzel Havva sen ve bitmeyen o kadim tereke.

Şimdi bir kadın kollarına kapanıp ağlar mı
Bir çocuk doğumuna sarılıp ağlar mı
Bir insan aynada kendine bakıp bakıp ağlar mı.

Sen erimiş kemiklerime bakarak beni hor görme
Beni ateşle azarlama, beni sonsuzun suyu kıl
Bilirsin ki şair sözü aslında bir ceylanın gözü.

Benim evim toprağa ve yağmura yakındır
Bu beni ürkütür: çünkü büyür içimde bir kan ağacı.

Eyyüp Akyüz

İKNA

ikna olmak ister başlarken herkes
anahtar kilide, saat bileğe
inanmış da ikna olmak istiyor
yolu yarıladıktan sonra bile

anneler ikna etmiş bebekleri
daracık karna yerleşmeye
trenler geçmez şehirlerden
raylar kabul etmemişse

ne çok şubat ne çok soğuk
ikna için süslenmiş onca oda
elleri başında nedense kızlar
kamera önünde taahhütler, imzalar

dinlemiyor kimse haberleri
bültenleri ikna etmemişse
güzel rüyalar nasıl da razı
çirkin insanlara görünmeye

aşk ve ölüm açmış kollarını
insan sarılmak istiyor birine
gidecek koşa koşa hangisi ikna ederse

Said Yavuz

OSMANLI ÇEŞMELERİ KASİDESİ

Önce akardım ağaçlara koşar gibi
Sonra bana oluktan evler yaptılar
Aktım bir güzel namazlara, oruçlara
Galib'in şiirleri aslında benim
Çınarlara giderken söylediklerim.

Alnıma yazılmış bir şiir vardı benimle akan
Şimdi nerde o avuçlar; buz gibi soğutan beni
Nerde pınarlardan taşıra taşıra
Yasin okur gibi su içen dudaklar.

Gül yaprağı tutan o eller bilirdi tutmasını kılıçları
Bilirdi suyun içtiği insanlar bunu.

Bir hınçla kazıdıklarında mermerden kitabeyi
Orada yazılanmış anladım, beni ırmaklar gibi coşturan
Sözüme ve suyuma aynı anda kıydılar.

Şimdi akmasam da ey yolcu uzat avcunu
Bir fethin en büyük duasıdır bu
Geliyor geçmiş günler, düştü gölgesi
Çıkacak meydana güneş, dolduracak gökleri
Susuzluğu yudumlamışların tekbir sesleri.

Sinan Davulcu

MASAL YONTUCUSU

Eyyüp Akyüz'e

bir masal yontucusuyum uzun anlatılar heykelcisi
belirteçler uydurmuşum ıslıklardan
çatıları yazlık tabelalara bozdurmuşum
muğlak sesler, mutlak kapı zili, mutlaka baba
perde değiştirir gibi usulca kayıverirken ışıklar
camları milim milim işleyip
retinalar açıyorum padişah sofralarına
sofralarda kuruluyor çocukluğun mutena evleri

üç elmayı herkes biliyor kurtçuklar büyüyor kendince
bir masal yontucusuyum pastoral vakitler biriktiriyorum
öğleden sonra trenleri metrolarda vuruyorlar görüyorum
gençlik sivilcelerini de görüyorum bıçak sırtı gibi
kabaran bulutları üstüme çekip
sırılsıklam sulara başlıyorum
bir varmış bir yokmuş arada yosun kokuları
kokular ki bilinçaltı rötarlarımız olacaktı neredeyse
attan düşüp ölüverecek gibiydik şehzadebaşı'nda
bu iyiler ne kadar iyi Allah'ım ya kapalı gişe kötülere ne demeli

üzerinden deniz geçmemiş hipodromları çiğnemeli
uzak gemileri kör kuyulara demirlemeli
babaları alıp anne sayıklamalarına götürmeli

Ayşe Çelikkaya

YARINDAN ÖNCE DÜNDEN SONRA

Gökten üç elma düşmeden önceymiş
Bir varmış hep yokmuş
Kısa bir masalmış sevinmek.

Geçmiş, ağızlarında tuzlu kraker tıktırtısıymış
Kırışık uykular çarşaflarda
Yarımlar çekmecelerde unutulmuş
Raf ömrü geçmiş geriye dönmenin.
Seyrek uykuların hıncıymış bu düşler
Uyurgezer avuntu gömülü kanepelere.
Ayakaltında gün usanmış beklemekten
Onun kaderiymiş sayıklamak hep yarını.

Dünü sırlayan benim takvimlere
Tetiğe basıp yarını süren yokuşa
Zaman cebimde taşıdığım yorgun strateji
Ertelemek, kayıp hamlem.
Gelişine alkış ister gün
Her parçamı ayrı bir vakte başka bir renge
Akrebini zehirlemiş yelkovana
Akşamdan sabaha bir alkışa...

Çılgılık sarılınca dağılıp dökülmüş sessizlik
Akşam masum bir iç çekişe
Susmak evine dönmüş.
Daralan bir cümle olmuş alışmak
Gece inine sığınmış kabullenmek göğsüme.

Hayat, ey devam eden yanılığım!
Uzanmışım bak yanına boylu boyunca
Her gün kısalarak bir nefes daha.

Emre Demir

YAHUDİ BİR TIRPAN

Bir kurşundan aşağı döktüler bizi
meşum çığlıkların ortasına
devşirme ideolojiler, suni sancılar, baş/vurulan giyotinler...
gördük, yaşamak sonsuz bir soysuzlukmuş burada.

Burada kitlesel histeri, San Fermin, burada La Tomatina
ehliyetsiz ergenler, akneli zihinler ve ahlak ihlalleri
burası her şeyi bilenlerin yeri ey dalay lamalar
bakın hepimiz her şey mozaiği.

Bin kurşundan söktüler bizi
sığmadık hiçbir kalbe, kalıba
gördük, yaşlanır gözler
yağmur hep ge(n)ç kalır burada
kalır, ne kadar yıkasa gassal
üzerimizde dünyanın kiri
gövdemizde bin kurşun eli

Yaşamak büyük bir kavgaymış burada
siyahlara karşı beyazlar
ev yapımı kahramanlar, barış atını mızraklayan
yerlileri yerlerinden etmiş
bitkisel hayatta veganlar

her şeyi ayırmışlar dünyada
birine korlar ve yollar
kızıldeniz... kıpkırmızı gül birine
gördük, dağlar bulutları emzirdiği için
yağdırır Allah, karı
yahudi bir tırpan bu dünya
ikiye ayırır çocukları